

آیین نامه صدور مجوز و نحوه فعالیت شرکت های خدمات راهنمایی کشتی ها

در اجرای وظایف مذکور در ماده واحده ی قانون راجع به اجازه تأسیس سازمان بنادر و کشتیرانی مصوب خرداد ماه ۱۳۳۹ و آیین نامه سازمان بنادر و کشتیرانی مصوب بهمن ماه ۱۳۴۸ ، قانون دریایی ایران و آیین نامه بندر های ایران این آیین نامه تهیه و تأیید شد . (بر اساس مصوبه مورخ ۱۳۸۷/۲/۱۰ مجلس شورای اسلامی سازمان بنادر و کشتیرانی به سازمان بنادر و دریانوردی تغییر نام یافت .)

مقدمه :

ارائه خدمات راهنمایی کشتی ها مستلزم اخذ مجوز فعالیت از سازمان بنادر و دریانوردی می باشد . سازمان با توجه به مقتضیات اجتماعی ، اقتصادی ، عملیاتی و کفایت یا عدم کفایت تعداد شرکت های موجود و با رعایت مفاد این آیین نامه اقدام به صدور مجوز خواهد نمود.

فصل اول : تعاریف و فعالیت ها

ماده اول – تعاریف ؛

سازمان : در این آیین نامه منظور سازمان بنادر و دریانوردی است .

شرکت خدمات راهنمایی کشتی ها : شخص حقوقی دارای مجوز فعالیت از سازمان است که به فعالیت های مندرج در ماده ۲ این فصل اشتغال می یابد.

ماده دوم – فعالیت های خدمات راهنمایی کشتی ها ؛

از نظر این آیین نامه خدمات فعالیت راهنمایی کشتی ها عبارت است از :

- ۱- هدایت کشتی در آبراه ها ، کانال های دسترسی ، خورها و نظایر آن .
- ۲- لنگراندازی و لنگربرداری کشتی در لنگرگاه ، حوضچه دسترسی بنادر و نظایر آن .
- ۳- پهلودهی ، جداسازی و جابجایی کشتی در اسکله .

۴- عملیات پهلو دهی / جداسازی کشتی به بویه شناور (SPM = singel point mooring) و (SBM= singel buoy mooring) .

۵- عملیات پهلو دهی / جداسازی کشتی به کشتی (ship to ship operation) .

۶- عملیات بالا بردن شناور به حوضچه خشک ، تعمیرگاه های کشتی یا در مجتمع های کشتی سازی (DOCKING و UNDOCKING) .

۷- عملیات پهلو دهی کشتی به صورت دوبله (DOUBLE BANKING) .

۸- شناورسازی کشتی های به گل نشسته .

۹- هدایت، پهلو دهی و جداسازی شناورهای فاقد نیروی محرکه.

تبصره ۱: کلیه آموزش های مورد نیاز در جهت تامین و ارتقاء کیفیت موضوع ماده ۲ بعهدده شرکت های خدمات راهنمایی می باشد و شرکت های مذکور در صورت درخواست و نیاز سازمان ملزم به ارائه خدمات آموزش راهنمایی بر اساس استانداردهای دستورالعمل اجرایی نحوه اخذ آزمون و صدور گواهینامه راهنمایان می باشند.

تبصره ۲: شرکت های خدمات راهنمایی با اخذ مجوز بر اساس این آیین نامه مکلف هستند کلیه عملیات فوق را حسب مجوز صادر شده، در شرایط اضطراری و بنا به دستور سازمان انجام دهند. تشخیص شرایط اضطراری بعهدده سازمان می باشد.

فصل دوم : شرایط و صلاحیت

ماده سوم - شرایط عمومی مدیرعامل ؛

۱- تابعیت ایران

۲- حداقل سن ۳۰ سال

۳- انجام خدمت نظام وظیفه یا معافیت دائم

۴- عدم اشتغال به کار در دستگاه های دولتی و نداشتن سمت مشابه در سایر شرکت ها

ماده چهارم - شرایط حرفه ای مدیر عامل ، مدیر شعبه ؛

الف : شرایط مدیر عامل

مدیر عامل باید دارای مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته علوم دریایی (دریانوردی) مورد تایید مراجع ذیصلاح، ۴ سال سابقه کار اجرایی در زمینه امور دریایی یا ۲ سال سابقه کار در امور راهنمایی کشتی ها و گذراندن دوره های آموزشی مرتبط براساس دستورالعمل شرکت های کارگزاری ترابری دریایی باشد .

تبصره ۱: دارندگان سایر مدارک کارشناسی باید حداقل دارای ۸ سال سابقه کار اجرایی در زمینه امور دریایی یا ۴ سال سابقه کار امور راهنمایی کشتی ها و گذراندن دوره های آموزشی مرتبط بر اساس دستورالعمل شرکت های کارگزاری ترابری دریایی باشند .

تبصره ۲: دارندگان گواهینامه شایستگی فرماندهی کشتی های اقیانوس پیما با سفرهای نامحدود و یا دارندگان گواهینامه شایستگی راهنمای ارشد مورد تأیید سازمان (بدون در نظر گرفتن مدرک تحصیلی مندرج در بند الف) .

ب : شرایط مدیر شعبه

مدیر شعبه باید دارای حداقل مدرک تحصیلی فوق دیپلم در رشته علوم دریایی (دریانوردی) و ۴ سال سابقه کار اجرایی در زمینه امور دریایی و گواهینامه راهنمایی درجه یک یا گواهینامه شایستگی فرماندهی کشتی های بالای GT ۳۰۰۰ با دو سال سابقه فرماندهی یا امور راهنمایی کشتی ها و گذراندن دوره های آموزشی مرتبط بر اساس دستورالعمل شرکت های کارگزاری ترابری دریایی باشد .

تبصره : گواهینامه دوره های آموزشی برای مدیر عامل و مدیر شعبه از طریق ارائه گواهی معتبر از مراکز علمی حرفه ای و آموزشی داخلی و خارجی مجاز که پس از استعلام از امور دریایی سازمان و در صورت تایید، احراز می گردد.

ج : نحوه احراز سابقه اجرایی کار دریایی: به منظور احراز سابقه کار اجرایی در زمینه امور دریایی ارائه یکی از مدارک ذیل ضروری است :

۱- تأییدیه یا حکم کارگزینی یا حکم بازنشستگی صادر شده از دستگاه های دولتی یا عمومی که مبین سوابق مرتبط اجرایی در آن دستگاه ها باشد .

- ۲- روزنامه رسمی کشور مبنی بر عضویت متقاضی به عنوان مدیرعامل شرکت های موضوع این آیین نامه .
- ۳- تأییدیه سازمان تأمین اجتماعی مبنی بر اینکه متقاضی در شرکت های موضوع این آیین نامه مستقیماً در فعالیت دریایی و امور راهنمایی اشتغال داشته و حق بیمه پرداخت نموده است .
- ۴- تأییدیه سابقه کار در خارج از کشور توسط سازمان های دولتی ، عمومی ، مراکز خصوصی معتبر در آن کشور با گواهی سفارت جمهوری اسلامی ایران و ارزیابی نهایی مدارک پس از استعلام از امور دریایی سازمان .

د: نحوه احراز صلاحیت مدیر عامل و مدیر شعبه:

به منظور احراز صلاحیت مدیر عامل و مدیر شعبه شرکت خدمات راهنمایی ارائه مدارک ذیل ضروری است :

- ۱- ارائه یکی از مدارک مندرج در بند ج
- ۲- ارائه گواهینامه تحصیلی مورد تایید مراجع ذیصلاح
- ۳- ارائه گواهینامه طی دوره های آموزشی مربوطه بر اساس دستورالعمل شرکت های کارگزاری ترابری دریایی
- ۴- ارائه تاییدیه صلاحیت های عمومی صادر شده از طرف دفتر مرکزی حراست و یا بنادر تابعه برای مدیر عامل و مدیر شعبه
- ۵- ارائه گواهی سلامت پزشکی و عدم اعتیاد از پزشک معتمد سازمان
- ۶- ارائه گواهینامه شایستگی راهنمایی یا فرماندهی کشتی های اقیانوس پیما

ه: نحوه احراز صلاحیت راهنمایان

راهنمایان شرکت های خدمات راهنمایی باید دارای شرایط عمومی زیر باشند:

- ۱- دارا بودن کارت پایان خدمت نظام وظیفه.
  - ۲- دارا بودن گواهینامه سلامت پزشکی و عدم اعتیاد از مراکز تعیین شده از سوی سازمان.
- تبصره:** بدیهی است صلاحیت حرفه ای راهنمایان حسب گواهینامه شایستگی راهنمایی صادر شده توسط سازمان بر اساس دستورالعمل اجرایی نحوه اخذ آزمون و صدور گواهینامه راهنمایان می باشد.

ماده پنجم : مقررات عمومی ؛

- ۱- کلیه شرکت های خدمات راهنمایی در صورت اقدام به فعالیت راهنمایی کشتی ها مکلفند به منظور جبران خسارات احتمالی ناشی از انجام وظایف و فعالیت های خود و کارکنان شان نسبت به ارائه بیمه نامه مسؤولیت که حداقل پوشش آن را سازمان مشخص می کند اقدام نمایند.
- ۲- شرکت های خدمات راهنمایی در صورت اقدام به فعالیت راهنمایی کشتی ها مکلفند دفتر مرکزی مناسب با کاربری اداری و دفتر شعبه در هر یک از بنادر مورد نظر جهت فعالیت دایر نمایند.
- ۳- شرکت های خدمات راهنمایی کشتی ها مکلف به رعایت قوانین، مقررات، آیین نامه ها ، دستورالعمل ها و خط مشی های ابلاغ شده توسط سازمان می باشند .
- ۴- به منظور ساماندهی فعالیت شرکت های خدمات راهنمایی و ترغیب آنها به رعایت هر چه بیشتر استانداردها و توجه به صلاحیت های حرفه ای راهنمایان و تجهیز امکانات، سازمان نسبت به طبقه بندی شرکت های موصوف براساس دستورالعمل مصوب هیأت عامل سازمان اقدام می نماید. شرکت های خدمات راهنمایی کشتی ها مکلفند اطلاعات مربوطه را در اختیار سازمان قرار دهند. بدیهی است اطلاعات مربوط به شرکت های موضوع این آیین نامه پس از استعلام و تأیید امور دریایی سازمان مورد عمل قرار خواهد گرفت.
- ۵- شرکت های خدمات راهنمایی کشتی ها باید در سربرگ های مکاتباتی خود به فعالیت خدمات راهنمایی اشاره نمایند.
- ۶- شرکت های خدمات راهنمایی کشتی ها مکلفند در صورت نیاز به تغییر مدیرعامل و مدیر شعبه اسامی و مشخصات نفرات جدید را به همراه مستندات مندرج در ماده چهار، قبل از هرگونه تغییر جهت بررسی و اعلام نظر به صورت کتبی به سازمان اعلام نماید. بدیهی است درخواست شرکت مذکور پس از استعلام از امور دریایی سازمان و تأیید آن قابل اجرا می باشد .
- ۷- شرکت های خدمات راهنمایی کشتی ها مکلفند هرگونه تغییر در نشانی دفتر مرکزی ، شعب، تلفن و نمابر شرکت را به طور کتبی به اطلاع سازمان برسانند. بدیهی است دفاتر مرکزی و یا شعب جدید شرکت ها باید دارای شرایط مذکور در دستورالعمل های مربوط به شرکت های کارگزاری ترابری دریایی باشند.

۸- شرکت های خدمات راهنمایی کشتی ها مکلفند دارندگان امضای مجاز شرکت را به طور کتبی به سازمان معرفی نمایند.

۹- شرکت های خدمات راهنمایی کشتی ها مکلفند در به کارگماری کارکنان خود نهایت دقت را به خصوص از نظر صلاحیت عمومی به کار برده و بر نحوه عملکرد آنها بطور مستمر نظارت مؤثر به عمل آورند .

۱۰- شرکت های خدمات راهنمایی کشتی ها مکلفند در به کارگماری راهنمایان خود نهایت دقت را به عمل آورند تا صلاحیت های عمومی و حرفه ای آنها منطبق با الزامات و شرایط دستورالعمل اخذ آزمون و صدور گواهینامه راهنمایان مصوب سازمان باشد.

۱۱- شرکت های خدمات راهنمایی کشتی ها که بر اساس این آیین نامه فعالیت می نمایند مسؤولیت عملکرد خود و راهنمایان تحت مدیریت خود را در چارچوب این آیین نامه و قوانین جاری بر عهده خواهند داشت.

۱۲- کلیه راهنمایان شاغل در این شرکت ها بایستی دارای شرایط مندرج در دستورالعمل آموزشی و اخذ آزمون راهنمایان مصوب سازمان و گواهینامه شایستگی راهنمایی مورد تأیید سازمان باشند.

۱۳- شرکت های خدمات راهنمایی کشتی ها مکلفند قبل از بکارگیری راهنمایان تحت پوشش نظر موافق دفتر مرکزی حراست سازمان و حراست های تابعه در بنادر را اخذ نمایند.

فصل سوم : نظارت ، نحوه صدور ، تمدید ، تعلیق و لغو مجوز فعالیت

ماده ششم – نظارت ؛

۱- سازمان به منظور اطمینان از اجرای کامل و موثر مقررات و دستورالعمل های مصوب و انجام مطلوب وظایف و رعایت مفاد این آیین نامه اقدام به نظارت مستمر و منظم از فعالیت شرکت های خدمات راهنمایی کشتی ها می نماید .

۲- شرکت های خدمات راهنمایی کشتی ها مکلفند گزارش عملکرد سالانه خود را به سازمان اعلام نمایند.

۳- شرکت های خدمات راهنمایی کشتی ها مکلفند جهت اجرای نظارت سازمان بر امور مالی شرکت ها، اطلاعات مورد نیاز را طبق درخواست سازمان حداکثر ۱۵ روز پس از درخواست، به صورت کتبی به سازمان اعلام نمایند.

ماده هفتم – صدور مجوز فعالیت؛

۱- صدور مجوز فعالیت در زمینه خدمات راهنمایی کشتی ها منوط به احراز صلاحیت های حرفه ای و شرایط مذکور در این آیین نامه و ارائه مدارک ثبتي شرکت مبني بر وجود فعالیت خدمات راهنمایی کشتی ها در موضوع شرکت می باشد .

تبصره ۱: قبل از اعطاء پروانه فعالیت به منظور رعایت مقررات داخلی و کنوانسیون های بین المللی امنیتی از جمله ISPS-CODE نظر دفتر مرکزی حراست سازمان در مرکز و حراست های تابعه در بنادر در مورد صلاحیت سیاسی ، امنیتی مدیران شرکت های موضوع این آیین نامه استعلام می گردد . در صورتی که ظرف یکماه پاسخی دریافت نشود صلاحیت آنها تأیید شده تلقی می شود .

تبصره ۲: تشخیص احراز شرایط و صلاحیت های فنی و حرفه ای کارکنان شرکت های خدمات راهنمایی از طریق استعلام از امور دریایی سازمان می باشد.

تبصره ۳: مرجع تشخیص کیفیت و کمیت تجهیزات عملیاتی ، وسایل ایمنی و سایر موارد مربوط به امکانات شرکت های موضوع این آیین نامه، سازمان خواهد بود.

۲- شرکت های متقاضی مجوز خدمات راهنمایی مکلفند کلیه مدارک و مستندات مربوط به شرایط و

صلاحیت های مورد نیاز اشاره شده در بندهای **الف، ب، ج و د** ماده چهارم این آیین نامه را به

همراه درخواست کتبی خود به سازمان تحویل نمایند.

ماده هشتم – مدت اعتبار و تمدید؛

۱- مدت اعتبار مجوز صادر شده بر اساس مفاد این آیین نامه چهار سال تمام از زمان صدور می باشد .

۲- تمدید اعتبار مجوز صادر شده به دفعات امکان پذیر می باشد .

۳- تمدید اعتبار مجوز صادر شده منوط به احراز شرایط مندرج در این آیین نامه می باشد .

ماده نهم – تعلیق و لغو مجوز فعالیت؛

۱- در صورتی که صلاحیت شرکت های موضوع این آیین نامه به طور کلی یا جزئی زایل گردد و پس از اخطار کتبی سازمان و تعیین مهلت مناسب، صلاحیت های مزبور احراز نگردد، تا زمان احراز مجدد صلاحیت ها، از ارائه خدمات به آنها خودداری خواهد شد.

۲- در صورت عدم رعایت ضوابط و مقررات مندرج در این آیین نامه و همچنین ضوابط و مقررات سازمان از طرف شرکت های موضوع این آیین نامه، سازمان بر حسب مورد و به ترتیب نسبت به تذکر و اخطار کتبی اقدام خواهد کرد.

۳- در صورت تکرار یا تداوم تخلف، مراتب جهت رسیدگی و اتخاذ تصمیم در مورد چگونگی ادامه فعالیت شرکت مبنی بر تعلیق و یا لغو موقت یا دائم مجوز فعالیت، مراتب به کمیسیون مرکب از نمایندگان سازمان بنادر و دریانوردی، اطاق بازرگانی صنایع و معادن ایران و انجمن صنفی مربوطه احاله می گردد.

تبصره ۱: تصمیمات کمیسیون با اکثریت آراء معتبر است.

تبصره ۲: تصمیم کمیسیون مانع تعقیب متخلف در مراجع قانونی صلاحیت دار نخواهد بود.

تبصره ۳: محل تشکیل جلسات کمیسیون و دبیرخانه آن برای ارسال دعوت نامه و ابلاغ تصمیمات کمیسیون و پیگیری آن در سازمان خواهد بود.

تبصره ۴: رسیدگی به تخلفات شرکت ها در حضور نماینده قانونی شرکت صورت می پذیرد و برای انجام این امر دبیرخانه کمیسیون، وقت تعیین شده را به ذینفع ابلاغ می نماید. عدم حضور ذینفع یا نماینده قانونی آن در زمان مقرر مانع از رسیدگی کمیسیون نخواهد شد.

تبصره ۵: در مواردی که شرکت مزبور از شرکت های تعاونی باشد نماینده اتاق تعاون بجای نماینده اتاق بازرگانی صنایع و معادن ایران در کمیسیون شرکت می نماید.

تبصره ۶: در صورت وصول گزارش و مدارک از ارگان های ذیصلاح یا صدور رأی قطعی در مراجع قضایی نسبت به شرکت های موضوع این آیین نامه مراتب از طرف سازمان به کمیسیون موضوع بند ۳ ماده ۹ ارجاع خواهد شد.

این آیین نامه در اجلاس ..... مورخ ..... شورای عالی سازمان بنادر و دریانوردی تصویب شد.